

Vård- och omsorgsnämnden

Plats och tid Sammanträdesrum Gräsö, Stångörsgatan 10, Östhammar, kl.09.30-15.38

Beslutande och ersättare Enligt särskild närvarolista.

Övriga deltagande Nämndsekreterare Josefin Larsson
Socialchef Lina Edlund
§ 28: medborgarmotionär
§ 29: specialisthandläggare Veronica Freudenthal
§ 29: medicinskt ansvarig sjuksköterska Anita Rönnback
§§ 29-34, 38-40: verksamhetschef Svjetlana Miletic
§§ 29-30: enhetschef Sandra Eriksson
§§ 30-31: tillförordnad enhetschef Therese Karlström
§§ 30, 35: enhetschef Karolina Rankka
§ 30: enhetschef Jeanette Engberg
§ 32: enhetschefer Gabriella Svanberg, Lizette Svahn, Sofia Forsberg
§ 33: HR-chef Åsa Lindberg
§§ 33-34, 38-40: verksamhetschef Emma Peters
§35: Synskadades riksförbund Uppsala län
§ 36: förändringsledare Niclas Sandin
§ 37: ekonomichef Mattias Nilsson

Justeringsdatum Digital justering torsdagen den 9 april 2026

E-signering Se protokollets sista sida. Paragrafer 26-48

Sekreterare Josefin Larsson

Ordförande Sabina Ståhl (KD)

Justerande Roger Lamell (S)

Anslagsbevis

Justeringen har tillkännagivits genom anslag på kommunens digitala anslagstavla.

Organ	Vård- och omsorgsnämnden
Sammanträdesdatum	2026-04-08
Datum för anslags uppsättande	2026-04-09
Anslags nedtagande	2026-05-04
Förvaringsplats för protokollet	Kommunkontoret, Stångörsgatan 10 i Östhammar.

Vård- och omsorgsnämnden

§ 26.	Val av justerare	3
§ 27.	Fastställande av föredragningslista	3
§ 28.	Svar på medborgarmotion - finskspråkigt demensboende	4
§ 29.	Avtalsuppföljning enligt LOV – utförare av hemtjänst 2025	6
§ 30.	Ärendestatistik från myndighet för januari-februari 2025	7
§ 31.	Förändrad ersättning för sommarpraktik för elever i årskurs 9 i g rundskola samt årskurs 1-2 i gymnasiet folkbokförda i Östhammars kommun	8
§ 32.	Verksamhetsuppföljning av hemtjänst i kommunens egen regi	10
§ 33.	Informationsärende: HR:s arbete för att minska sjukskrivningarna inom äldreomsorgen.....	11
§ 34.	Sjukstatistik för januari 2025 – januari 2026	12
§ 35.	Dialog om färdtjänst.....	13
§ 36.	Anskaffningsbeslut för serviceinsatser inom hemtjänsten.....	14
§ 37.	Budgetuppföljning för januari – februari 2026	16
§ 38.	Kvalitets- och verksamhetsberättelser 2025 för myndighet, LSS/HSL och äldreomsorg	17
§ 39.	Redovisning av resultat från enkätundersökningen om organisatorisk och social arbetsmiljö 2025.....	18
§ 40.	Redovisning av avvikelser och synpunkter för juli-december 2025	19
§ 41.	Svar på motion från Camilla Strandman (C) om att det ska vara möjligt att bo kvar i sin nära hembygd även som äldre och även i skärgården	20
§ 42.	Svar på skrivelse från anhörigföreningen angående situationen inom kommunens omsorgsverksamhet	21
§ 43.	Svar på skrivelse från anhörigföreningen angående FINGER-modellen...	22
§ 44.	Information från förvaltningen.....	24
§ 45.	Rapporter från förtroendevalda	25
§ 46.	Redovisning av delegationsbeslut.....	26
§ 47.	Anmälan av beslut fattade av ledamöter med kompletterande beslutanderätt	27
§ 48.	Anmälningsärenden.....	28

Vård- och omsorgsnämnden

§ 26. Val av justerare

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden utser Roger Lamell (S) att justera dagens protokoll.

§ 27. Fastställande av föredragningslista

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden fastställer föredragningslistan.

Dnr VON-2026-32

§ 28. Svar på medborgarmotion - finskspråkigt demensboende

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden ställer sig bakom förvaltningens förslag till svar:

Vård- och omsorgsnämnden tackar för ert inkomna förslag om att inrätta en särskild avdelning för finsktalande boende med finsktalande personal dygnet runt. Nämnden ser positivt på engagemanget i frågor som rör äldreomsorgens kvalitet och vikten av att uppmärksamma språkliga och kulturella behov hos äldre med finsk bakgrund.

Efter beredning har nämnden dock gjort bedömningen att förslaget i nuläget inte är möjligt att genomföra. Särskilda boenden behöver planeras så att samtliga platser kan användas flexibelt utifrån aktuella behov. Att reservera en hel avdelning för en specifik språkgrupp skulle innebära en risk för tomma platser under perioder då behovet inte motsvarar avdelningens storlek, vilket skulle påverka både tillgången till boendeplatser och verksamhetens ekonomi.

Vidare är personalförsörjningen organiserad utifrån hela äldreomsorgens samlade behov. Det är inte möjligt att samla all personal med finska språkkunskaper på en enskild avdelning utan att det samtidigt skulle påverka möjligheterna att möta språkliga behov i andra boenden och inom hemtjänsten.

Nämnden vill samtidigt betona att arbetet med att tillgodose språkliga och kulturella behov inom äldreomsorgen är viktigt och pågår kontinuerligt. Det sker bland annat genom att verksamheterna inventerar språkkunskaper, arbetar med riktad rekrytering och i möjligaste mån försöker matcha brukare med personal som har relevanta språkkunskaper.

Ärendebeskrivning

En medborgarmotion har inkommit om att inrätta en särskild avdelning för finsktalande äldre inom äldreomsorgen i Östhammars kommun, med finsktalande personal tillgänglig dygnet runt, exempelvis lokaliserad i Gimo. Den tilldelades vård- och omsorgsnämnden 3 februari 2026.

Förslaget motiveras med att en betydande andel av kommunens invånare, cirka 12 procent, har finsk bakgrund eller är finsktalande. Många av dessa personer invandrade under 1950-talet och har varierande kunskaper i svenska språket.

Beslutsunderlag

Inkommen medborgarmotion

Vård- och omsorgsnämnden

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Socialchef Lina Edlund föredrar ärendet.

Medborgarmotionär Anna-Maija Högström deltar och presenterar sitt förslag.

Ärendets behandling

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 2026-02-03 § 18 att medborgarmotionen hanteras inom vård- och omsorgsnämnden inklusive beslut.

Beslutet skickas för kännedom till

Medborgarmotionär

Dnr VON-2026-13

§ 29. Avtalsuppföljning enligt LOV – utförare av hemtjänst 2025

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden tar del av avtalsuppföljningen.

Ärendebeskrivning

Östhammars kommun tillämpar Lagen om valfrihetssystem (LOV) inom hemtjänst och idag finns Aktivt stöd som valbar utförare. Aktivt stöd har varit verksamma i Östhammars kommun sedan 2015 och de är idag tillgängliga att utföra hemtjänst på samtliga orter förutom Österbybruk. Avtalsuppföljningar görs årligen av LOV-ansvarig tillsammans med verksamhetschef på Aktivt stöd, medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) och övriga berörda professioner.

Syftet med avtalsuppföljningen är att kontrollera att utföraren uppfyller krav i förfrågningsunderlaget, att beviljade insatser utförs samt att identifiera eventuella avvikelser och utvecklingsområden.

Beslutsunderlag

Avtalsuppföljning enligt LOV – utförare av hemtjänst 2025

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Enhetschef Sandra Eriksson, specialisthandläggare Veronica Freudenthal och medicinskt ansvarig sjuksköterska Anita Rönnback föredrar ärendet.

Beslutet skickas för kännedom till

Enhetschef Sandra Eriksson

Specialisthandläggare och LOV-ansvarig Veronica Freudenthal

Medicinskt ansvarig sjuksköterska Anita Rönnback

Vård- och omsorgsnämnden

Dnr VON-2026-10

§ 30. Ärendestatistik från myndighet för januari-februari 2025

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

I syfte att kunna följa enheternas pågående arbete och belastning önskar nämnden kontinuerlig återkoppling av ett antal parametrar, utöver den uppföljning som görs inom ramen för ordinarie uppföljning av nyckeltal per tertial 2 och helår. Denna rapportering omfattar bland annat inledda utredningar, aktuella handläggningstider och tid för verkställighet.

Beslutsunderlag

Ärendestatistik för myndighet – februari

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Tillförordnad enhetschef Therese Karlström, enhetschef Jeanette Engberg, enhetschef Karolina Rankka och enhetschef Sandra Eriksson föredrar ärendet.

Beslutet skickas för kännedom till

Verksamhetschef Svjetlana Miletic

Vård- och omsorgsnämnden

Dnr VON-2026-28

§ 31. Förändrad ersättning för sommarpraktik för elever i årskurs 9 i grundskola samt årskurs 1-2 i gymnasiet folkbokförda i Östhammars kommun

Beslut

Vård och omsorgsnämnden beslutar att:

- höja ersättning för samtliga elever till 93 kr per timme
- ungdomarna praktiserar 5 timmar per dag under en 3 veckors period
- det finns två valbara perioder
- platser: 60

Beslutsmotivering

För att erbjuda en mer marknadsanpassad ersättning så förslås att ersättningen höjs från 50 kr per timme för högstadieelever och 60 kr per timmen för gymnasieelever till att vara 93 kr per timme för samtliga elever. Då antalet platser inte utnyttjats fullt ut de senaste åren föreslås också en minskning till 60 platser, vilket skapar ekonomiskt utrymme för den höjda ersättningen. Två valbara 3-veckorsperioder med fem timmars praktik per dag bedöms ge en god balans mellan verksamheternas behov och ungdomarnas möjligheter att delta.

Ärendebeskrivning

Kommunen erbjuder idag sommarpraktik för 120 ungdomar boende i kommunen. De senaste tre åren har 45-70 elever haft sommarpraktik. Ersättningsnivån är idag 50 kr per timme för högstadieelev och 60 kr per timme för gymnasieelev. Ersättningsnivån har varit oförändrad sedan 2017 (KS- 2017-108) vilket innebär att en justering bedöms rimlig. En sänkning av antalet sommarpraktikplatser föreslås för att ge ekonomiskt utrymme för höjning av ersättning.

Ekonomiska konsekvenser

Den här höjningen innebär en kostnadsökning. För att finansiera den minskas antalet platser och timmar.

Prövning av barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts relevant i ärendet.

Vård- och omsorgsnämnden

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Tillförordnad enhetschef Therese Karlström föredrar ärendet.

Beslutet skickas för åtgärd till

Socialchef Lina Edlund

Verksamhetschef Svjetlana Miletic

Tillförordnad enhetschef Therese Karlström

Biträdande enhetschef Anna-Karin Bexelius

Vård- och omsorgsnämnden

Dnr VON-2026-9

§ 32. Verksamhetsuppföljning av hemtjänst i kommunens egen regi

Beslut

Vård och omsorgsnämnden tar del av redovisningen.

Ärendebeskrivning

Nämnden har givit förvaltningen i uppdrag att muntlig rapportera hur det går för kommunens hemtjänst i egen regi när det gäller ekonomi, arbetsmiljö, utmaningar och utveckling. Varje enhetschef redovisar resultatet för sin enhet tillsammans med ansvarig verksamhetschef.

Beslutsunderlag

Muntlig presentation

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Enhetscheferna Sofia Forsberg, Gabriella Svanberg och Lizette Svahn föredrar ärendet.

Vård- och omsorgsnämnden

Dnr VON-2026-70

§ 33. Informationsärende: HR:s arbete för att minska sjukskrivningarna inom äldreomsorgen

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Presentation av HR:s initiativ att under 2026 och 2027 göra riktade insatser tillsammans med äldreomsorgens chefer för att få ned antalet långvariga sjukskrivningar, få ned korttidssjukskrivningarna samt skapa förutsättningar för ett systematiskt arbeta med friskfaktorer och ökat engagemang inom äldreomsorgen/hemtjänsten.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

HR-chef Åsa Lindberg föredrar ärendet.

Dnr VON-2026-6

§ 34. Sjukstatistik för januari 2025 – januari 2026

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden tar del av redovisningen.

Ärendebeskrivning

Vård- och omsorgsnämnden har gett förvaltningen i uppdrag att månadsvis redovisa sjukstatistiken för nämndens verksamhetsområde. Nämnden bedömer det som viktigt att följa sjukstatistiken och vidtagna åtgärder för att följa upp medarbetares arbetsmiljö. En hög sjukfrånvaro kan också leda till ekonomiska konsekvenser.

Sjukstatistiken ger en inblick i nuläget samt en överblick över tid för nämndens verksamheter. Detta ger underlag till budgetarbetet samt för att kunna planera åtgärder för att utveckla verksamheten ur ett sjuk/frisk-perspektiv.

Redovisning av sjukstatistik avseende 13 månader bakåt i tid. Det möjliggör jämförelse av sjukstatistik samma månad föregående år. Den muntliga redovisningen kommer ske övergripande per verksamhetsområde och inte fokusera på enhetsnivå.

Den totala sjukfrånvaron för omsorgskontoret följer kommunens kurva i stort. I januari 2026 är långtidssjukfrånvaron 3,8% och korttidssjukfrånvaron 5,4% inom omsorgskontoret.

Beslutsunderlag

Statistikunderlag jan 2025 - jan 2026

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Verksamhetscheferna Emma Peters och Svjetlana Miletic föredrar ärendet.

Vård- och omsorgsnämnden

Dnr VON-2026-82

§ 35. Dialog om färdtjänst

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Representanter från Synskadades Riksförbund i Uppsala län deltar på nämndens sammanträde för en dialog om färdtjänst.

Beslutsunderlag

<https://www.osthammar.se/dokument/riktlinjer/regler-for-kommunal-fardtjanst-i-osthammars-kommun/>

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Från Synskadades riksförbund Uppsala län deltar Nanna Nygren, Wieslaw Wasowski, Pia-Maria Hammarling, Sven-Owe Wånö och Solveig Törnqvist.

Vård- och omsorgsnämnden

Dnr VON-2026-57

§ 36. Anskaffningsbeslut för serviceinsatser inom hemtjänsten

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden beslutar att godkänna upphandling av serviceinsatser inom hemtjänsten i form av städ, tvätt, inköp och matdistribution. Förvaltningen får i uppdrag att genomföra upphandlingen.

Reservationer

Linnea Oskarsson (C), Roger Lamell (S), Ann-Charlotte Grehn (S) och Peter Svedin (S) reserverar sig mot beslutet till förmån för Linnea Oskarssons (C) yrkande.

Ärendebeskrivning

Östhammars kommun har idag ett upphandlat avtal med Samhall för serviceinsatser inom hemtjänsten. Samhall utför för närvarande tjänster avseende inköp, tvätt och matdistribution.

Vård- och omsorgsnämnden beslutade den 25 februari 2026 att även insatsen städ ska inkluderas i kommande upphandling av servicetjänster inom hemtjänsten och därför behöver ny upphandling göras.

Den nya upphandlingen behöver ta höjd för att digitala inköp kan komma att införas under avtalsperioden. Upphandlingen avses inte reserveras för sociala företag.

Vidare kommer krav att ställas på personalen hos leverantören motsvarande de krav som gäller för kommunens egen verksamhet, exempelvis avseende hantering av belastningsregister.

Det nuvarande avtalet löper ut den 28 februari 2027 och kommer att sägas upp i enlighet med avtalsvillkoren.

Avtalet avses upphandlas för en avtalsperiod på två år, med möjlighet till två ettåriga förlängningar.

Avtalets värde innebär att beslut om anskaffning ska fattas av nämnden.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Värdet på avtalet uppskattas till ca 3,5-4,0 miljoner kr per år. Upphandlingen syftar bland annat till att säkerställa ekonomiskt fördelaktiga villkor för Östhammars kommun. Finansieringen sker inom ramen för befintlig budget.

Vård- och omsorgsnämnden

Ärendets behandling

På arbetsutskottet 2026-03-25 yrkade Roger Lamell (S) avslag till förslaget till beslut. Ordförande ställde proposition på yrkandet och beslutade att avslå Roger Lamell (S) avslagsyrkande.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Förändringsledare Niclas Sandin föredrar ärendet.

Yrkanden

Linnea Oskarsson (C) yrkar avslag till arbetsutskottets förslag med följande motivering: Även om vi arbetar för att yrkesgrupper utför yrkesrelevanta arbetsuppgifter riskerar vi genom att plocka ut naturliga möten med våra brukare, öka risken för att identifiering av förändrat hälsotillstånd hos brukare missas. Det riskerar också att brukare upplever att de får träffa ännu fler personer i hemmet, vilket går emot målet om ökad kontinuitet.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på yrkandet och finner att nämnden beslutar att avslå Linnea Oskarssons (C) avslagsyrkande.

Beslutet skickas för åtgärd till

Upphandlingsenheten

Enhetschef Sandra Eriksson

Beslutet skickas för kännedom till

Socialchef Lina Edlund

Verksamhetschef Svjetlana Miletic

Verksamhetschef Emma Peters

Dnr VON-2026-69

§ 37. Budgetuppföljning för januari – februari 2026

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Ekonomi tillsammans med socialchef informerar nämnden om utfall jämfört med budget för perioden januari till februari 2026.

Verksamheten har ett kontinuerligt ansvar att följa sin ekonomi och sex gånger per år ska rapportering göras till nämnd/styrelse samt upprätta en helårsprognos. Vård- och omsorgsnämnden önskar budgetuppföljning vid varje nämndsammanträde. Om en nämnds uppföljning uppvisar negativ avvikelse så ska nämnden anmäla detta till kommunstyrelsen samt redogöra för orsaker och de åtgärder som nämnden planerar att vidta.

Beslutsunderlag

Budgetuppföljning VON 202602

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Ekonomichef Mattias Nilsson föredrar ärendet.

Beslutet skickas för kännedom till

Socialchef Lina Edlund

Biträdande socialchef Ida Eklöf

Ekonom Frida Jansson

Ekonom Anne-Lie Andersson

Ekonomichef Mattis Nilsson

Vård- och omsorgsnämnden

Dnr VON-2026-60

§ 38. Kvalitets- och verksamhetsberättelser 2025 för myndighet, LSS/HSL och äldreomsorg

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden tar del av 2025-års kvalitets- och verksamhetsberättelser för myndighet, LSS/HSL och äldreomsorg.

Ärendebeskrivning

Verksamhetsberättelserna redovisar verksamheternas arbete och resultat under det gångna året. De beskriver måluppfyllelse, genomförda aktiviteter samt viktiga händelser och utvecklingsområden. Syftet är att ge en samlad bild av verksamheternas prestationer och utgöra underlag för uppföljning och fortsatt planering.

Beslutsunderlag

Kvalitets- och verksamhetsberättelse myndighet 2025

Kvalitets- och verksamhetsberättelse LSS 2025

Kvalitets- och verksamhetsberättelse äldreomsorg 2025

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Verksamhetscheferna Emma Peters och Svjetlana Miletic föredrar ärendet.

Beslutet skickas för kännedom till

Socialchef Lina Edlund

Verksamhetschef Svjetlana Miletic

Verksamhetschef Emma Peters

Vård- och omsorgsnämnden

Dnr VON-2026-64

§ 39. Redovisning av resultat från enkätundersökningen om organisatorisk och social arbetsmiljö 2025

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden tar del av redovisningen av omsorgskontorets resultat från undersökningen av organisatorisk och social arbetsmiljö för 2025.

Ärendebeskrivning

Ett av kommunens mål är att trivas och må bra på jobbet. Detta mål är viktigt för att skapa en hälsosam och trivsam arbetsmiljö för kommunens anställda. Förvaltningen mäter bland annat detta genom att undersöka den organisatoriska och sociala arbetsmiljön (OSA).

Undersökningen görs årligen genom en enkät som omfattar följande nio områden:

- arbetes organisering
- arbetsbelastning
- möjlighet att påverka
- stöd, återhämtning
- ledarskap
- kunskap och utveckling
- kränkande beteende
- psykologisk trygghet

Utifrån resultatet ska respektive arbetsgrupp ta fram åtgärder för att förbättra arbetsmiljön. Omsorgskontoret redovisar resultatet för 2025 års enkätundersökning på verksamhetsnivå.

Beslutsunderlag

Resultat 2025

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Verksamhetscheferna Emma Peters och Svjetlana Miletic föredrar ärendet.

Beslutet skickas för kännedom till

Socialchef Lina Edlund

Verksamhetschef Svjetlana Miletic

Verksamhetschef Emma Peters

Dnr VON-2025-117

§ 40. Redovisning av avvikelser och synpunkter för juli-december 2025

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden tar del av redovisningen.

Ärendebeskrivning

Vård- och omsorgsnämndens verksamheter ska enligt 5 kap. 3 § SOSFS 2011:9 (Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete) ta emot och utreda klagomål och synpunkter på verksamhetens kvalitet. Enligt 5 kap. 6 § SOSFS 2011:9 ska inkomna rapporter, klagomål och synpunkter sammanställas och analyseras för att vårdgivaren eller den som bedriver socialtjänst eller verksamhet enligt LSS ska kunna se mönster eller trender som indikerar brister i verksamhetens kvalitet.

Enligt omsorgskontorets fastställa rutiner ska verksamhetscheferna analysera inkomna avvikelser, synpunkter och klagomål på verksamhetsnivå. Nämnden får sedan ta del av rapporten. Hanteringen av avvikelser och synpunkter är en del av verksamhetens systematiska kvalitetsarbete och genom att utreda och analysera dessa kan systematiska brister påvisas och förebyggas. Redovisningen omfattar inte externa utförare.

Totalt har 1 673 avvikelser registrerats under perioden 1 juli till 31 december. Under perioden januari till 30 juni registrerades 1 461 avvikelser. Det innebär en ökning av antalet avvikelser.

Under andra halvåret har det inkommit 45 synpunkter jämfört med 40 synpunkter för första halvåret.

Beslutsunderlag

Rapport avvikelser och synpunkter för juli-december 2025

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Verksamhetscheferna Svjetlana Miletic och Emma Peters föredrar ärendet.

Ärendets behandling

Vård- och omsorgsnämnden 2025-09-10 § 93 tog del av redovisningen av avvikelser och synpunkter för januari-juni 2025.

Vård- och omsorgsnämnden

Dnr VON-2025-198

§ 41. Svar på motion från Camilla Strandman (C) om att det ska vara möjligt att bo kvar i sin nära hembygd även som äldre och även i skärgården

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen från Camilla Strandman (C) i enlighet med svarshandling. Motionen anses därmed besvarad. (Bilaga 1)

Ärendebeskrivning

Camilla Strandman (C) lämnade den 5 november 2025 in en motion om att det ska vara möjligt att bo kvar i sin nära hembygd även som äldre och även i skärgården.

Camilla Strandman (C) yrkar:

- att kommunens omsorgsplanerare får i uppdrag att ta fram lösningar för timanställd hemtjänst, genom att närboende till biståndsbedömda personer erbjuds visstidsanställning inom ett avgränsat geografiskt område och med de anpassningar som behövs för att lösa konkreta vårdbehov.

Kommunfullmäktige beslutade den 16 december 2025 att överlämna motionen till vård- och omsorgsnämnden för beredning.

Beslutsunderlag

Inkommen motion

Svar på motion

Kommunfullmäktiges protokollsutdrag

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Socialchef Lina Edlund föredrar ärendet.

Beslutet skickas för åtgärd till

Kommunstyrelsen för vidare hantering till kommunfullmäktige

Dnr VON-2026-35

§ 42. Svar på skrivelse från anhörigföreningen angående situationen inom kommunens omsorgsverksamhet

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden ställer sig bakom förvaltningens förslag till svar:

En skrivelse från anhörigföreningen inkom till Östhammars kommun den 30 januari 2026. I skrivelsen berör man ”situationen på kommunens omsorgsverksamhet”.

Vård- och omsorgsnämnden tar del av de synpunkter som framförs och väger in dem i det löpande utvecklingsarbetet inom verksamheten. Arbetet med kvalitet, arbetsformer och organisation sker kontinuerligt och utgår från nämndens uppdrag samt gällande ansvarsfördelning i organisationen.

I skrivelsen hänvisas till införande av teamledare. Vård- och omsorgsnämnden vill här förtydliga att något sådant uppdrag inte har beslutats eller givits till förvaltningen. Uppgiften förefaller därför bygga på ett missförstånd. Organisation och arbetsledning hanteras inom ramen för befintlig ledningsstruktur.

Synpunkter från anhöriga och andra intressenter är värdefulla och tas om hand inom ordinarie former för dialog och synpunktshantering.

Ärendebeskrivning

Anhörigföreningen i Östhammars kommun lyfter i skrivelsen oro kring kvaliteten i omsorgsverksamheten utifrån brukarundersökning, extern granskning och egna erfarenheter. Föreningen pekar särskilt på frågor om arbetsledning, organisation, städning på boenden, personalens arbetsmiljö samt hantering av synpunkter från anhöriga.

Beslutsunderlag

Inkommen skrivelse

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Socialchef Lina Edlund föredrar ärendet.

Beslutet skickas för kännedom till

Anhörigföreningen i Östhammar

Dnr VON-2026-39

§ 43. Svar på skrivelse från anhörigföreningen angående FINGER-modellen

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden ställer sig bakom förvaltningens förslag till svar:

Tack för er skrivelse daterad den 15 februari 2026 samt för den bifogade sammanfattningen från Demensdagen i Östhammar 2025. Nämnden för vård och omsorg uppskattar att ni delar med er av kunskap, erfarenheter och förslag som kan bidra till utvecklingen av kommunens arbete inom äldreomsorg och demensområdet.

Vi tackar även för informationen om FINGER-modellen och för länken till föredraget. Det är värdefullt att ni uppmärksammar aktuella forsknings- och utvecklingsinitiativ som kan ha betydelse för framtida arbetssätt inom äldreomsorgen.

Den information och de synpunkter som ni framför i skrivelsen, inklusive förslaget om att utarbeta ett projekt och eventuellt söka medel, kommer att tas med i nämndens fortsatta arbete och i de överväganden som görs kring utveckling av verksamheten.

Vi tackar också för ert erbjudande om att bidra med synpunkter i ett eventuellt fortsatt arbete.

Ärendebeskrivning

En skrivelse från Anhörigföreningen inkom till Östhammars kommun 2026-02-16. I skrivelsen berör man "Finger-metoden". I skrivelsen har föreningen uppmärksammat den så kallade FINGER-modellen, som presenterades vid Demensdagen i Östhammar 2025. Föreningen lyfter att regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att underlätta för kommuner att använda metoden och föreslår att Östhammars kommun tar fram ett projekt för att pröva FINGER-modellen i verksamheten. Föreningen föreslår även att kommunen söker medel från Socialstyrelsen för ett sådant projekt och erbjuder sig att bidra med synpunkter i arbetet.

Beslutsunderlag

Inkommen skrivelse

Inkommen bilaga om Demensdagen

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Socialchef Lina Edlund föredrar ärendet.

Vård- och omsorgsnämnden

Beslutet skickas för kännedom till
Anhörigföreningen i Östhammars kommun

Dnr VON-2026-1

§ 44. Information från förvaltningen

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Nämnden tar del av information från förvaltningen, främst från omsorgskontoret. På arbetsutskottet lämnades information om

- lokalfrågor
- rekryteringar och anställningar
- pilotprojekt med AI-scheman
- ökade öppettider för dagverksamheten
- stadsbidrag för utbildningar inom demens.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Socialchef Lina Edlund föredrar ärendet och informerar om:

- Fastighetsproblem i lokalerna Dannemoravägen, Repslagargatan och Bojen. Omsorgskontoret inväntar åtgärder från hyresvärdarna.
- Har anställt en utvecklingsjuksköterska för ett år. Tjänsten är finansierad med statsbidrag och uppdraget är bland annat att utveckla rutiner.
- Rekrytering av ny äldreomsorgschef pågår.
- Dagverksamhet kommer att ha öppet fem dagar i veckan istället för fyra.
- Förändringar gällande enhetschefer för äldreomsorgen genom att Östhammars hemtjänst har en tillförordnad enhetschef, ny enhetschef på Närvårdsenheten och ny enhetschef inom hemsjukvården.
- Barn och unga kommer en tid att ha två socionomkonsulter på grund av ökade antal ärenden.
- Projektet med AI för schemaläggning.
- Status för rekrytering av sommarvikarier till produktion.

Vård- och omsorgsnämnden

Dnr VON-2026-8

§ 45.   **Rapporter från förtroendevalda**

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden tar del av rapporterna.

Ärendebeskrivning

Rapporter och information från vård- och omsorgsnämndens ledamöter och ersättare.

Dagens sammanträde

Inga rapporter lämnades på dagens sammanträde.

Dnr VON-2026-2

§ 46. Redovisning av delegationsbeslut

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden godkänner redovisningen av delegationsbeslut.

Ärendebeskrivning

När vård- och omsorgsnämnden har delegerat sin beslutanderätt träder delegaten helt in i nämndens ställe. Beslut som fattas enligt delegationsordning är juridiskt sett vård- och omsorgsnämndens beslut och kan överklagas på samma sätt som nämndens beslut.

Alla delegationsbeslut ska anmälas till nämnden. Anmälan av delegationsbeslut inom vård- och omsorgsnämnden redovisas månadsvis. Alla delegationsbeslut är anonymiserade och det framgår vilka beslut som har fattats och av vem.

Följande förteckningar över delegationsbeslut redovisas:

- Arbetsutskottets protokoll från 2026-02-25, 2026-03-18 och 2026-03-24. Beslut i personärenden framgår i listorna nedan.
- Ordförandebeslut fr.o.m. 2026-02-01 t.o.m. 2026-03-31. Beslut i personärenden framgår i listorna nedan.
- Delegationsbeslut barn och unga samt vuxen fr.o.m. 2026-02-01 t.o.m. 2026-03-31.
- Delegationsbeslut äldre och bistånd fr.o.m. 2026-02-01 t.o.m. 2026-03-31.
- Delegationsbeslut socialpsykiatri och LSS fr.o.m. 2026-02-01 t.o.m. 2026-03-31.
- Delegationsbeslut avgifter fr.o.m. 2026-02-01 t.o.m. 2026-03-31.
- Delegationsbeslut färdtjänst och riksfärdtjänst fr.o.m. 2026-02-01 t.o.m. 2026-03-31..
- Delegationsbeslut bostadsanpassning fr.o.m. 2026-02-01 t.o.m. 2026-03-31.
- Delegationsbeslut parkeringstillstånd 2026-02-01 t.o.m. 2026-03-31.
- Övriga delegationsbeslut inom nämnden fr.o.m. 2026-02-01 t.o.m. 2026-03-31.

Beslutsunderlag

Underlaget publiceras i portalen.

Vård- och omsorgsnämnden

Dnr VON-2026-24

§ 47. Anmälan av beslut fattade av ledamöter med kompletterande beslutanderätt

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden godkänner redovisningen.

Ärendebeskrivning

Nämnden kan fördela beslutanderätten när nämndens beslut inte kan avvaktas. Kompletterande beslutanderätt följer direkt av lag och ger nämndens ordförande eller annan ledamot som nämnden förordnat rätt att fatta beslut när nämndens beslut inte kan avvaktas. För att nämnden ska ha insyn i hur dessa ärenden handläggs ska beslut som fattats av ordförande eller annan ledamot anmälas vid nämndens nästa sammanträde.

Följande beslut redovisas för perioden:

1. Beslut placering enligt 11 § LVU.
Beslutet är taget 2026-03-02 av Anna-Lena Söderblom.

Dnr VON-2026-1

§ 48. Anmälningssärenden

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Redovisning av beslut som tagits av andra myndigheter samt annan information som berör nämndens verksamhetsområde.

1. Beslut från Inspektionen för vård och omsorg (IVO) 2026-03-17 gällande tillsyn av ej verkställt beslut. IVO avslutar ärendet (VON-2025-160).
2. Beslut från Inspektionen för vård och omsorg (IVO) 2026-03-16 gällande tillsyn av hemtjänsten som drivs av Vård- och omsorgsnämnden i Östhammars kommun. Nu fråga om ställningstagande till nämndens redovisade åtgärder. IVO avslutar ärendet (VON-2025-152).
3. Mötesanteckningar från kommunala rådet för pensionärer och funktionsnedsatta den 9 februari 2026 (KS-2026-116).
4. Protokoll samverkan omsorgskontoret 2 april 2026.

Inkomna domar:

1. Dom från Förvaltningsrätten i Uppsala 2026-02-24 gällande beredande av vård enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU. Förvaltningsrätten bifaller ansökan och beslutar att enskild ska beredas vård med stöd av 1 och 2 §§ LVU. Beslutet om vård gäller omedelbart (mål nr 9558-25).
2. Dom från Förvaltningsrätten i Uppsala 2026-02-24 gällande beredande av vård enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU. Förvaltningsrätten bifaller ansökan och beslutar att enskild ska beredas vård med stöd av 1 och 3 §§ LVU. Beslutet om vård gäller omedelbart (mål nr 616-26).
3. Beslut från Kammarrätten i Stockholm 2026-02-25 gällande beredande av vård av unga; nu fråga om inhibition. Kammarrätten avslår yrkande om att det överklagade avgörandet tills vidare inte ska gälla (mål nr 1267-26).
4. Dom från Förvaltningsrätten i Uppsala 2026-03-11 gällande personkretstillhörighet enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Förvaltningsrätten upphäver det överklagade beslutet och förklarar att enskild tillhör personkrets enligt LSS. Målet visas åter till Vård- och omsorgsnämnden i Östhammars kommun för prövning om enskild har rätt till insatsen bostad med särskild service (mål nr 842-25).
5. Dom från Förvaltningsrätten i Uppsala 2026-03-24 gällande ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen (2025-:400), SoL. Förvaltningsrätten avslår överklagandet (mpl nr 7795-25).

Beslutsunderlag

Handlingarna publiceras i portalen.

Vård- och omsorgsnämnden

Svar på motion från Camilla Strandman (C) om att det ska vara möjligt att bo kvar i sin nära hembygd även som äldre och även i skärgården

Beskrivning av motionen

Centerpartiet föreslår att kommunens omsorgsplanerare får i uppdrag att ta fram lösningar för timanställd hemtjänst, genom att närboende till biståndsbedömda personer erbjuds visstidsanställning inom ett avgränsat geografiskt område och med de anpassningar som behövs för att lösa konkreta vårdbehov.

Beskrivning gällande kommunens verksamhet på området

Vård- och omsorgsnämnden delar motionärens uppfattning att Östhammars kommun, som landsbygds- och skärgårdskommun, har särskilda utmaningar när det gäller att organisera vård och omsorg. Det är en självklar ambition att äldre personer och personer med funktionsnedsättning, oavsett bostadsort, ska kunna känna trygghet och få sina behov tillgodosedda.

Samtidigt är kommunens handlingsutrymme styrt av lagstiftning och andra bindande regelverk. Nedan redovisas de rättsliga utgångspunkter som innebär att kommunen inte kan garantera att hemtjänst alltid kan organiseras genom särskilda lokala lösningar på samtliga öar.

1. Likställighetsprincipen

Enligt 2 kap. 3 § Kommunallagen (2017:725) ska kommunen behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för annat (likställighetsprincipen).

Principen innebär inte att kommunen måste organisera verksamheten på identiskt sätt i hela kommunen eller erbjuda samma organisatoriska lösning oavsett geografiska förutsättningar. Den innebär att beslut ska vila på sakliga grunder och att individuella behov ska bedömas likvärdigt.

Kommunen är således skyldig att pröva rätten till insatser på ett likvärdigt och rättssäkert sätt. Likställighetsprincipen hindrar inte att verksamheten organiseras på olika sätt i olika delar av kommunen om det finns sakliga skäl, exempelvis geografiska förutsättningar eller tillgänglighet. Däremot innebär principen inte att en viss bemanningsmodell kan garanteras på varje enskild plats.

UNDERLAG TILL SVAR

Datum	Dnr	Sid
2026-04-08	VON-2025-198	2 (4)

Vård- och omsorgsnämnden

2. Rätten till insatser och skäliga levnadsförhållanden

Enligt 11 kap. 1 § Socialtjänstlagen (2025:400) har den som inte själv kan tillgodose sina behov rätt till insatser för att uppnå skäliga levnadsförhållanden.

Detta innebär att:

- Kommunen är skyldig att pröva rätten till insatser genom individuella beslut.
- Bedömningen ska utgå från den enskildes behov.
- Insatserna ska säkerställa att den enskilde uppnår skäliga levnadsförhållanden.

Rätten avser att behovet ska tillgodoses, inte att det ska ske genom en viss organisatorisk lösning, en viss personalgrupp eller en särskild anställningsform. Kommunen har ett handlingsutrymme när det gäller hur en beslutad insats ska verkställas, under förutsättning att den enskildes rätt enligt lagen säkerställs.

Om kommunen, trots ansträngningar, inte kan verkställa en beslutad insats i ordinärt boende på grund av bemanningssvårigheter, arbetsmiljörisker eller kvalitetsbrister, kan kommunen behöva erbjuda en annan insats som tillgodoser behovet och säkerställer skäliga levnadsförhållanden, exempelvis särskilt boende.

3. Arbetsgivaransvar och arbetsmiljölagstiftning

Kommunen är arbetsgivare och omfattas av Arbetsmiljölagen (1977:1160).

Detta innebär att kommunen måste säkerställa:

- En säker och trygg arbetsmiljö,
- Rimliga arbetsvillkor och restider,
- Tillräcklig arbetsledning, introduktion och handledning,
- Att ensamarbete endast förekommer när det är förenligt med säkerheten.

Att organisera verksamheten genom timanställd närboende personal i isolerade geografiska lägen kan i vissa situationer innebära risker, exempelvis bristande arbetsledning, otillräckligt stöd, riskfyllt ensamarbete eller svårigheter att bedriva ett systematiskt arbetsmiljöarbete.

Kommunen får inte organisera verksamheten på ett sätt som strider mot arbetsmiljölagstiftningen.

UNDERLAG TILL SVAR

Datum	Dnr	Sid
2026-04-08	VON-2025-198	3 (4)

Vård- och omsorgsnämnden

4. Kompetenskrav och kvalitetssäkring

Enligt 5 kap. 1-3 § Socialtjänstlagen (2025:400) ska verksamheten inom socialtjänsten vara av god kvalitet och kvaliteten ska systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras.

Detta innebär bland annat att:

- Personal ska ha lämplig utbildning och erfarenhet,
- Insatser ska dokumenteras korrekt och kunna följas upp,
- Verksamheten ska bedrivas med tillräcklig kompetens och kontinuitet,
- Det ska finnas ledningssystem för kvalitet och uppföljning.

Om personal utan adekvat utbildning eller erfarenhet anställs för att utföra omsorgsinsatser finns risk att kvalitetskraven inte kan säkerställas. Det kan även uppstå svårigheter i förhållande till regler om delegering enligt hälso- och sjukvårdslagstiftningen.

5. Kommunens riktlinjer för anhöriganställning

Den tidigare socialnämnden har antagit riktlinjer för anhöriganställning inom vård och omsorg (SN § 24/2018). Riktlinjerna innebär att anhöriganställning kan tillämpas i undantagsfall när beviljade hemtjänstinsatser inte kan tillgodoses av ordinarie personalgrupp, exempelvis på grund av språkförhållanden eller särskilda svårigheter att verkställa beslutet.

Riktlinjerna ställer omfattande krav på:

- kompetensprövning vid anställning,
- introduktion, handledning och fortbildning,
- arbetsledning och kontinuerliga avstämningar,
- dokumentation och avvikelshantering enligt ordinarie system,
- att viss del av insatserna, vid mer omfattande behov, ska utföras av ordinarie personalgrupp.

Anhöriganställning är således en individuellt prövad och reglerad lösning som främst används för att säkerställa verkställighet i enskilda fall. Den är normalt inte avsedd att utgöra en generell bemanningsmodell för ett helt geografiskt område.

Sammanvägd bedömning

Vård- och omsorgsnämnden delar uppfattningen att kreativa och platsanpassade lösningar behöver prövas där det är möjligt och förenligt med lagstiftningen. Det görs också kontinuerligt arbete med att:

UNDERLAG TILL SVAR

Datum	Dnr	Sid
2026-04-08	VON-2025-198	4 (4)

Vård- och omsorgsnämnden

- Rekrytera personal i glesbygd,
- Samordna insatser,
- Använda digitala lösningar där det är lämpligt,
- Anpassa schemaläggning.

Däremot kan kommunen inte lämna en generell garanti om att hemtjänst alltid kan organiseras genom lokalt timanställda närboende på samtliga öar. En sådan garanti skulle behöva förenas med:

- Likställighetsprincipen i Kommunallagen,
- Rätten till insatser för att uppnå skäligen levnadsförhållanden enligt Socialtjänstlagen,
- Arbetsgivaransvaret enligt Arbetsmiljölagen,
- Kraven på god kvalitet och rättssäkerhet i socialtjänst- och hälso- och sjukvårdslagstiftning,
- Upphandlingsrättsliga regler.

Vård- och omsorgsnämndens slutsats

Kommunen är skyldig att pröva och tillgodose individuella behov av insatser enligt gällande lagstiftning så att den enskilde uppnår skäligen levnadsförhållanden. Något generellt undantag för vissa geografiska områden tillämpas inte.

Däremot finns det inget lagstöd för att garantera en viss organisatorisk lösning på varje geografisk plats, och kommunen får inte organisera verksamheten i strid med arbetsmiljökrav, kvalitetskrav eller annan bindande lagstiftning.

Vid bedömningen av hur en beslutad insats ska verkställas görs en samlad och proportionerlig avvägning i varje enskilt ärende mellan:

- den enskildes behov och rätt till skäligen levnadsförhållanden,
- verksamhetens kvalitet och rättssäkerhet,
- arbetsmiljökrav och arbetsgivaransvar,
- tillgängliga resurser och organisatoriska förutsättningar.

Mot denna bakgrund bedömer Vård- och omsorgsnämnden att motionens intentioner är förståeliga. Förslaget, i den form det är formulerat, är dock inte förenligt med gällande regelverk och kommunens ansvar som huvudman och arbetsgivare.

Förvaltningen föreslår därför att motionen avslås, samtidigt som arbetet med att hitta lagliga och långsiktigt hållbara lösningar för omsorg i skärgården fortsätter inom ramen för gällande lagstiftning.